

2 Investiranje u ljude umjesto u profite – Ista plata za iste poslove

3 Novi zakon za državljanstvo – Svi smo mi Švajcarska

4 Savez graditelja napada uslove rada – Spremni za zajedničku kompaniju

Broj 1 | februar 2018 | Srpski/Hrvatski/Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Ravnopravnost plata. Tačka. Kraj!

UNIA

Ustav treba ispoštovati – jednakost plata i tačka

Editorial

Drage čitateljke i čitaoci,

I u ovoj godini Unija stoji pred velikim izazovima, sa kojima želimo da se zajedno suočimo. U fokusu su jednakost plata, bolja zaštita zaposlenih, kao i pregovori u vezi sa kolektivnim radnim ugovorima. 2018 će biti važna godina za ravnopravnost. Konačno treba da se pobrinemo za to da poslodavci ubuduće održavaju jednakost plata, kako to već gotovo 40 godina stoji u Ustavu. Građanske partije i poslodavci se, međutim, odlučno bore protiv ikakvih zakonskih poboljšanja. Velikom zajedničkom nacionalnom demonstracijom na jesen želimo da izvršimo pritisak na to – jednakost plata. Tačka. Kraj.

U građevini upravnici gradilišta odbijaju povećanje plata, žele da produže radno vrijeme na 50 sati nedjeljno i napadaju socijalne i napredne odredbe za penziju od 60. godine. Ovaj veliki napad želimo da odbijemo velikom nacionalnom demonstracijom u junu, i ukoliko je potrebno, i štrajkovima. U pregovorima za kolektivni radni ugovor u mašinskoj industriji zalažemo se za veće minimalce i borimo protiv plana poslodavaca, da produže i fleksibilizuju radno vrijeme.

Građanski političari i poslodavci pozivaju na napad i koriste digitalizaciju kao izgovor za pogoršanje uslova rada. Napadaju naše velike kolektivne radne ugovore, a čak i Zakon o radu (duže radno vrijeme, više fleksibilnosti) i odbijaju pravedne plate za žene. Zato je potrebno da se konačno uspostavi bolja zaštita zaposlenih od posljedica globalizacije, kao i više socijalne pravednosti. Za to ćemo se zajedno angažovati!

Corinne Schärer, Unia GL

SGB kongres žena 2018

Jednakost plata: Čeka se parlament

Iako u Ustavu već 37 godina piše da važi princip «iste plate za isti rad», žene u Švajcarskoj i dalje zarađuju manje od muškaraca. Čak i 22 godine nakon što je na snagu stupio Zakon o jednakosti, krajnje je vrijeme da se odlučno djeluje. Sada je na redu parlament.

Preko dvije stotine žena i nekolicina solidarnih muškaraca je u subotu 19. januara 2018. spontanom objavom u Bernu zahtijevala od parlamenta da pri reviziji Zakona o jednakosti sprovede djelotvorne mjere za realizovanje jednakosti plata.

13. SGB kongres žena: «Naše vrijeme je vrednije!»

Oko 240 delegatkinja Švajcarskog saveza sindikata zahtijevala je na svom kongresu u Bernu kraći, bolji i pravedno plaćen posao. U spontanoj akciji na bernskom trgu Theaterplatz žene SGB-a su prvog kongresnog dana zahtijevale od parlamenta da se odvaži na hrabrije korake po pitanju jednakosti plata, a istog dana su nadliježnoj komisiji Savjeta kantona Švajcarske podnijele i zahtjev za reviziju Zakona o jednakosti. Konačno je došlo vrijeme da se

poštuje Ustav, neophodni su «Jednakost plata. Tačka. Kraj!»

lanice sindikata su u nastavku ozbiljno razgovarale o branši njege i o radnom vremenu. Kritikovalе su što poslodavci doduše pozovu žene kao stručno osoblje, ali istovremeno štednjom ugrožavaju javnu ponudu u toj branši (npr. brigu i njegu). Sociološkinja Sarah Schilliger je u svom izlaganju istakla kako žene pokušavaju da zakrpe rupe. To ide na uštrb njihovih doprinosa, koji se najkasnije osvete lošijim socijalnim osiguranjem pri razvodu ili sticanju penzije.

SGB kongres žena postavlja zahtjeve

Dobra njega, na koju pravo imaju djeca, stari i bolesni, zahtijeva dovoljne vremenske i finansijske re-

surse, kao u korektnе uslove rada. Zbog toga žene SGB-a rezolucijom zahtijevaju da plaćeno njegovanje bude deo Service Public-a i kao takav dostupan svima, i to visoko kvalitetan i u dovoljnoj mjeri plaćen od strane države. Radni odnosi u ovoj branši u privatnim domaćinstvima treba da se podrede Zakonu o radu i time da se stabilizuju. Neplaćeni rad u branši njege mora da se prizna kao rad i da se shodno tome odgovarajuće tretira u socijalnim osiguranjima.

Kontrole i saradnja sindikata

Savez mora da kontroliše da li preduzeća korektno sprovode analizu svojih plata i održavaju njihovu jednakost. Firme koje diskriminišu žene moraju zakonski da se sankcionišu. A sindikati bi uspostav-

ljanjem tročlane komisije na saveznom nivou trebalo da sarađuju u sprovođenju jednakosti.

Žene SGB-a osim toga zahtijevaju da se plaćeni i neplaćeni rad ravnopravno podijeli između muškaraca i žena. Za to je potrebno kraće radno vrijeme. Švedska se svojim pilot-projektima već za korak približila tom cilju, kako je u svom izlaganju objasnila Elinor Odeberg iz švedskog sindikata Kommunal. Dugoročno žene SGB-a žele da dostignu radnu nedjelju sa maksimalno 35 sati. Kratkoročno se, međutim, mora odlučno boriti protiv napada na Zakon o radu i produžavanje radnog vremena, kao i na gubljenje njegovih granica (odbacivanje uredbe o radnom vremenu i produžavanje rada noću i nedjeljom). Osim toga, žene zahtijevaju radno vrijeme koje uzima u obzir porodicu i koje se može planirati.

Darinka Filipovic

News

Osoblje ABB-a zahtijeva nove pregovore

Osoblje kompanije ABB Sécheron u Ženevi od rukovodstva zahtijeva nove pregovore o autorsovanju proizvodnje u Poljsku. Prihvaćeni su neki od prijedloga za poboljšanje koje je oko 100 zaposlenih posebno razradilo na šestodnevni kolektivnim konsultacijama u novembru. Vremenski period u kom autorsovanje treba da se sprovede je na pritisak zaposlenih produžen na 24 mjeseca. To znači da u 2018. godini suprotno prvobitnim planovima neće biti otpuštanja, ali je odgovor preduzeća u procesu konsultacija ostao ispod očekivanja zaposlenih.

Pobjeda za štrajkače u Rennazu

Zaposleni na gradilištu bolnice Riviera-Chablais u Rennazu (VD), koji su u štrajku od 18.12.2017, uspjeli su: zajedno sa Unijom izborili su se za isplatu svojih naknada za topli obrok u iznosu od najmanje 30.000 franaka, kao i sigurnost svojih radnih mjesta do marta 2018. Štrajk je uspješno okončan, čime su zaposleni dobili svoj novac i sačuvali svoje dostojanstvo.

FAIRLOG: nova alijansa sindikata za transport i logistiku

Radni uslovi u drumskom transportu robe i logistici moraju pod hitno da se poboljšaju. Odgovor sindikata glasi: FAIRLOG – i znači dobro razrađeno stručno obrazovanje i mogućnosti daljeg usavršavanja. Takođe je od ključnog značaja da se odredbe o zaštiti koje važe u Švajcarskoj ne oslabe. Pravila poput limita od 40 tona, zabrane vožnje noću i nedjeljom zabrana kabotaže i princip švajcarskih plata na švajcarskim ulicama moraju da se odbrane u interesu zaposlenih.

Zalando-peticija za stalne radne uslove

Zaposleni koji u Švajcarskoj rade za Zalando, pate u bednim uslovima rada: niska satnica, rad na poziv, ugovori na odrijeđeno i ozbiljan vremenski pritisak na žalost pripadaju njihovoj svakodnevici. Zbog toga Unija danas pokreće peticiju i zahtijeva da Zalando Švajcarska svojim snabdjevačima garantuje stalne uslove rada i platu od najmanje 22 franka po satu!

Automatska razmjena informacija (AIA)
Samostalna prijava poreza samo u nekim kantonima

Automatska razmjena informacija (AIA) se ove godine po prvi put stavlja u upotrebu. Podaci relevantni za porez će na jesen biti poslani u 38 zemalja – a drugi dobijeni od njih zauzvrat. Narednih godina će se tome priključiti i druge zemlje. Šta to znači za migrantkinje i migrante u Švajcarskoj?

Sve više zemalja automatski razmjenjuje informacije o bankovnim računima i podacima o osiguranju poreskih obveznika sa prebivalištem u inostranstvu. Automatski znači da se ovi podaci prikupljaju i dostavljaju bez zahtijeva. Švajcarski poreski organi će dakle dobijati informacije o imovini i prihodu koji švajcarski poreski obveznici imaju u inostranstvu.

Značaj toga za švajcarske poreske obveznike

Prema zakonu poreski obveznici u Švajcarskoj moraju da navedu ukupan prihod, imovinu i dugove u prijavi poreza, uključujući i one iz inostranstva. Mnogi švajcarski obveznici, prije svega migranti i migrantkinje ovo nisu znali i u skladu s time ni prijavili. Oni u svojoj zemlji porijekla plaćaju porez, tako da su mnogi pošli od toga da su ispunili svoje obaveze. U stvarnosti međutim, ukoliko postoji sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, oni ne moraju da plaćaju porez na inostrane prihode i nekretnine, ali se ove računaju za utvrđivanje stope oporezivanja. Dakle, ko nije prijavio ništa do toga, smatra se po švajcarskom pravu krivim za utaju poreza.

Šta učiniti ako ništa nije prijavljeno?

Švajcarski Zakon o porezu predviđa mogućnost samostalne prijave poreza. U svrhu toga poreski obveznici koji nisu sve prijavili moraju samoinicijativno da navedu nedeklarisane vrednosti u posljednjih 10 godina. Zatim moraju da za to plate porez za prethodnih 10 godina, kao i dospelu kamatu, ali ne dobijaju nikakvu kaznu, niti pravne krivične posljedice. Rok za samostalnu prijavu poreza u vezi sa AIA određen je kantonalno, i u nekim kantonima je još uvijek moguć (vidi listu).

U svakom slučaju važi: čim švajcarski poreski organi saznaju da nešto nije prijavljeno, samostalna prijava poreza bez kazne više nije moguća. Oni koji posjeduju neoporezovane vrijednosti ili više ne mogu da ih prijave bez kazne, ili im nije preostalo još mnogo vremena.

AIA sa drugim zemljama

2018 stupa na snagu AIA sa drugim zemljama, kao što su Argentina, Brazil, Lihtenštajn, Novi Zeland, i mnoge druge. Kompletna lista može se naći ovdje: <https://www.sif.admin.ch/sif/de/home/themen/informationsaustausch/automatischer-informationsaustausch/automatischer-informationsaustausch1.html>. Tada će

i mogućnost samostalne prijave finansijskih podataka koji se nalaze u tim zemljama biti ograničena.

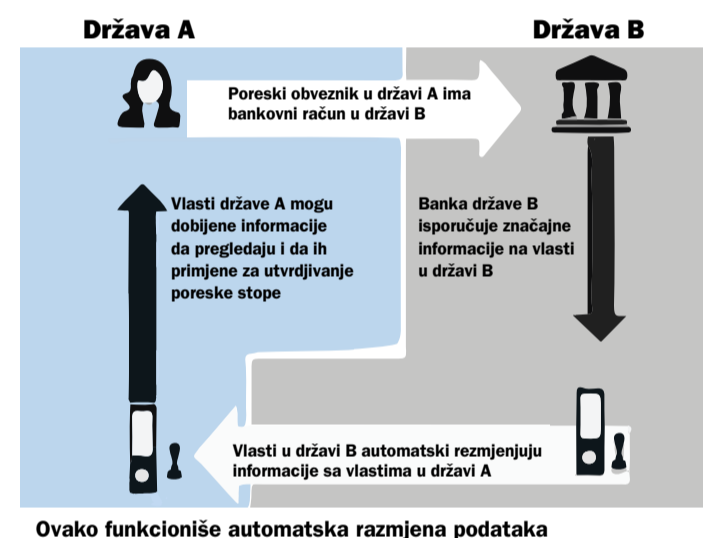
Ukoliko imate pitanja, sindikat Unija će vam rado pomoći. Javite se njihovom sekretarijatu ili na migration@unia.ch.

Darinka Filipovic

Samostalna prijava: rokovi

Nekoliko kantona prihvata samostalnu prijavu sve dok poreski inspektor ne otkrije utaju poreza. Međutim, kako ne bi ništa rizikovali, oni koji posjeduju neoporezovane vrijednosti trebalo bi da odmah djeluju. U mnogim kantonima samostalna prijava vezana za AIA, koja je na snagu stupila 2017, više nije moguća. Međutim, mnogi kantoni nisu informisali obveznike o rokovima. Kako biste bili sigurni, trebalo bi da tražite informaciju u kantonu.

Sljedeći kantoni prihvataju samostalnu prijavu poreza bez krivičnih posljedica do 30.09.2018: Appenzell Innerrhoden, Appenzell Ausserrhoden, Bern, Baselland, Baselstadt, Glarus, Graubünden, Luzern, Obwalden, St. Gallen, Schaffhausen, Solothurn, Thurgau, Tessin, Waadt, Wallis, Zug i Zürich.

Njegovateljstvo u staračkim domovima
Senevita domovi na udaru

Kako je, između ostalih, saznala i SRF emisija «Rundschau», koja je snimila reportažu o situaciji u Seneviti, u domu Pratteln su u posljednje vrijeme mnogi dali otkaz – među njima i jedna od njegovateljica, koju je pratio i intervjuisao tim emisije «Rundschau». Unaprijed je već bilo žestoko prebacivanja, koje je «Rundschau» čuo od nekadašnjih i aktuelnih zaposlenih iz Senevita domova.

Kitika Senevite dolazi pretežno iz domova koji su otvoreni tek u posljednjih nekoliko godina. Od 2014. je lanac Senevita porastao sa 13 na 25 preduzeća – i time postao drugi najveći u Švajcarskoj u ovoj branši. Senevitu je osnovao Švajcarac, a zatim je 2014. prodana francuskom koncernu njege Orpea. To je na svjetskom nivou jedan od najvećih igrača na ovom tržištu.

Orpea na berzi ima vrijednost od preko 7 milijardi švajcarskih franaka. 2016. je njihov promet iznosio 2,8 milijarde evra. Koncern je čvrsto usmjeren na rast i trenutno radi u deset zemalja u Evropi, kao i u Kini. U Švajcarskoj se trenutno otvara još nekoliko novih domova otkako se Orpea vlasnica Senevite.

Protiv jurenja profita i za bolje uslove rada

Unija je već prošle godine isticala: kako bi se stvorila klima u kojoj se i njegovatelji/ce i stanovnici/e dobro osjećaju, neophodno je da uz regulisane uslove rada i više osoblja postoji i spremnost poslodavca na socijalno-partnerski dijalog.

Unija se već dugo bori protiv nečasnog ophodjenja prema osoblju, klijentima i rodbini u domovima grupe Senevita. Sindikat kritikuje fokus na zaradu na uštrb personala i klijenata, i zahtijeva više ulaganja u ljude umjesto u profite. U maju prošle godine Unija je akcijom protestnih mejlova zahtijevala od Senevitinih domova da smjesta promijene neizdržive okolnosti. Međutim, reakcija odbora je izostala. Posljednjih mjeseci se uz to žalilo sve više zabrinutih članova porodice i rodbine, kao i nekadanjih i sadašnjih saradnika Senevite, i iznijelo svoje žalbe.

Darinka Filipovic

Borba protiv nečasnog ophodjenja prema radnicima

Zakon o pravima građana 2018

Novi propisi za dobijanje državljanstva od januara 2018

Od početka godine važe nova pravila za dobijanje državljanstva. Osnova je novi Zakon o pravima građana, koji je stupio na snagu 1. januara. U njemu su navedeni novi kriterijumi za integraciju. Oni koji žele da postanu Švajcarci moraju ne samo da vladaju jednim od zvaničnih jezika, već i da poštuju vrijednosti Ustava.

Prema propisima koje predviđa zakon, tu spada i obavezno pohađanje škole. A time i učestvovanje na obaveznoj nastavi plivanja, koja je sa Nastavnim planom 21 obavezujuća u svim nemačkim švajcarskim kantonima.

Nova stroža pravila za dobijanje državljanstva

U novine koje je propisao savez spada i C viza kao preduslov za državljanstvo. Suprotno tome, ima odriješanih olakšica po pitanju rokova za prebivalište.

Novo je da primanje socijalne pomoći predstavlja prepreku za dobijanje državljanstva. Ovo se može prevazići samo ukoliko se vrati iznos socijalne pomoći do tri godine prije podnošenja zahtjeva za državljanstvo.

Takođe, strankinje i stranci sa kaznama ubuduće će morati duže da čekaju na državljanstvo. Naime, zahtjev za njega može da se podnese tek kada se to u krivičnom sudu izbriše.

Olakšano dobijanje državljanstva za treću generaciju

Od sredine februara će mladi stranci i strankinje treće generacije, čije porodice već generacijama žive u Švajcarskoj i koji su ovdje dobro integrisani, moći da dobiju državljanstvo u olakšanom procesu. Savezno vijeće Švajcarske je na svojoj sjednici 17. januara 2018. odobrilo odgovarajuću promjenu koja stupa na snagu 15. februara 2018. Dalji preduslovi su: jedan roditelj mora da boravi u Švajcarskoj već najmanje 10 godina, da najmanje 5 godina pohađa obaveznu školu i da je dobio C vizu; baba ili deda moraju imati dozvolu boravka ili biti rođeni ovdje. Dozvola boravka mora da se potkrepi službenom dokumentacijom.

Darinka Filipovic

I mi smo Švajcarska

Bolja zaštita za osoblje na benzinskim pumpama

Mnoga poboljšanja zahvaljujući GAV-u

Savezno vijeće Švajcarske proglasilo je kolektivni radni ugovor (GAV) za benzinske pumpe obavezujućim u cijeloj državi. Od 1. februara 2018. važe minimalci, kao i druga obavezujuća pravila za oko 13 000 zaposlenih.

Novi GAV štiti radne uslove zaposlenih na benzinskim pumpama i donosi im mnoga poboljšanja. Pored utvrđivanja minimalca, GAV posebno reguliše radno vrijeme i garantuje niz socijalnih pogodnosti, kao što su porodiljsko za očeve i isplata plate u slučaju bolesti ili trudnoće.

Tessin djelimično isključen

Za zaposlene u Tessinu sada doduše takođe važi GAV za benzinske pumpe, ali ne i odrednice za minimalac. I to iako su zaposleni u Tessinu posebno pogođeni dampingom

platama. Uniji je žao zbog te odluke Saveznog vijeća, i težiće, zajedno sa drugim ugovornim stranama, da pronađe rješenje za Tessin.

Premijera u moloprodaji

U novembru 2015. socijalni partneri su uspješno zaključili pregovore o novom GAV-u za benzinske pumpe. Od tada su čekali na odluku saveznih organa. Novi GAV za benzinske pumpe je prvi kolektivni radni ugovor koji je obavezujući za sve na području cijele Švajcarske u branši maloprodaje. Detaljne informacije u novom GAV-u, kao na primjer minimalce koji su utvrđeni po raznim kantonima, nove neradne i slobodne dane, kao i regulacije radnog vremena, itd, možete da dobijete u Uniji.

Maria Montaña Martin Burdalo

Pregovori za novi GAV na benzinskim pumpama

intervju

Sascha Hardegger

«Ne» napadima na demokratiju – «Ne» inicijativi No Billag!

4. marta švajcarski birači glasaju o inicijativi «No Billag». Inicijativa bi imala velike posljedice na javne švajcarske medije, a čak bi i migrantski mediji bili pogođeni time. Horizonte je razgovarao sa Saschom Hardegger, novom upravnicom Odijeljenja za kampanje i komunikaciju sindikata Unija.

Sascha, šta tačno poručuje inicijativa «No Billag»?

Cilj inicijative je potpuno uništavanje Service Public-a u oblasti medija – i time direktan napad na našu demokratiju. Govoreći Ne ovoj inicijativi, Unija se zalaže za dobijanje javnopravnih medija, za kulturno održavanje jezičkih regiona, kao i za slobodu informacija. Stabilnoj demokratiji potrebni su nezavisni mediji.

Inicijatori kažu da je riječ samo o taksama, da javni mediji i dalje mogu da postoje. Zar to nije tačno?

Ne, nije tačno, Inicijativa nije samo ogorčeno «Ne» televizijskim i radio taksama, kao što je iscenirano – posljedice su mnogo dalekosežnije. Bez taksi mediji postaju siromašniji, a oni su kamen temeljac naše demokratije. Za italijansku Švajcarsku, zapadnu Švajcarsku, kao i za Retoromace, ovo bi bukvalno bio kraj emitovanja.

Kakvu ulogu uopšte igra to da li su mediji javni ili privatni?

Samo javni mediji Service Public-a su u obavezi da stručno izvještavaju i prikazuju raznolikost mišljenja. To je za stabilnu demokratiju apsolutno neophodno. Kao posljedicu bismo imali – iskarikirano rečeno – samo Blocher/Bigler televiziju. Jer onaj ko ima para, može da širi informacije i da kupi sebi javno mnjenje. To bi bilo osiromašavanje stabilne demokratije.

A šta to znači za zaposlene u tim medijskim kućama?

Gubitnici bi primarno bili zaposleni u SRG-u, lokalnim televizijskim i radio stanicama, kao i njihove porodice. Sve ukupno bi bilo ugroženo 14 000 radnih mjesta. I regionu na granicama bili bi pogođeni time. A za sve koji bi htjeli posao u medijskoj branši, radni uslovi bi se dodatno pogoršali. Međutim, nisu ugroženi samo životni uslovi zaposlenih u medijima. I muzičari, filmadžije i drugi kulturni radnici bili bi pogođeni.

Čega više neće biti kada se mediji privatizuju?

Kao što je već rečeno: mnoge lokalne radijske i televizijske stanice bankrotirale bi, a emisije SRG-a bi nestale. Ljudi sa mnogo novca i uticaja oblikovali bi medijski pejzaž i time indirektno kupovali i javno mnjenje. I ne smije se zaboraviti: za nezavisne informacije bismo ubuduće morali da posegnemo dublje u džep.

Ali mnogi migranti i migrantkinje gledaju ili čitaju prije svega medije iz svojih domovina. Inicijativa se ne tiče njih, zar ne?

Inicijativom su pogođeni svi: s jedne strane su demokratija i raznolikost mišljenja ključni za stabilnu demokratiju, kojoj na kraju krajeva pripadaju i migranti i migrantkinje. S druge strane, mnoge lokalne radio stanice, pritom ovdje mislim npr. na Loru u Cirihi ili Rabe u Bernu, nude posebne programe za migrante u kojima i oni učestvuju, na njihovom maternjem jeziku. Swissinfo uz zvanični njemački, francuski i italijanski, informiše i na sedam dodatnih jezika. Svega ovoga u slučaju izglasavanja inicijative ne bi više bilo.

Marília Mendes

Savez graditelja direktno napada uslove rada

Situacija u građevini je ozbiljna. Krajem godine ističe radni ugovor na nivou države i mora da se pregovara o novom. Umjesto da ozbiljno shvati zahtjeve građevinskih radnika, Udruženje građevinskih poslodavaca planira radikalni napad na uslove rada. Konkretno zahtijeva ozbiljno unazađivanje po pitanju ranijeg odlaska u penziju i duže radno vrijeme za manju platu. To pokazuje: 2018. za građevinu znači sve.

Brojke jasno pokazuju: građevinskoj branši i dalje dobro ide. Zahvaljujući radu građevinskih radnika preduzeća zarađuju dobre cifre. Pritom rad na građevini postaje sve teži, a stres raste. Umjesto da cijeni taj rad, Udruženje građevinskih poslodavaca (SBV) već 4 godine odbija da da povišice plata.

I ne samo to: predsjednik građevinskih poslodavaca Gian-Luca Lardi zahtijeva ozbiljno unazađivanje radnog ugovora na nivou države (LMV). O LMV-u mora ponovo da se pregovara, a u novom ugovoru Lardi želi niže plate za tek svršene građevince, smanjenje plata za starije radnike zbog «smanjenog učinka», kao i radnu nedjelju od 50 sati. SBV dovodi u pitanje čak i penziju sa 60 godina. Zahtijevaju penziju sa 62 ili 30% manju penziju!

Ujedinjeni i spremni za borbu

2018. za građevinu znači sve. Ne želimo samo da odbijemo napade graditeljskih poslodavaca i da odbranimo postojeći ZOU, već i da hitno dostignemo neophodna poboljšanja. Kako bismo to uspjeli, trebaju nam svi! 24. februara se u Oltenu sastaju radnici iz cijele Švajcarske na stručnoj konferenciji građevine, kako bi zajednički lansirali našu zajedničku kampanju. Hoćeš li i ti biti tamo?

Za stručnu konferenciju možeš da se prijaviš u svom regionu ili

[preko \[bau@unia.ch\]\(mailto:preko_bau@unia.ch\).](mailto:preko_bau@unia.ch)

Darinka Filipovic

Savez graditelja direktno napada uslove rada

Vi pitate – mi odgovaramo

Doprinosi za nezaposlene: osiguranje je pogriješilo – moram li ja sada za to da platim kaznu?

Strankinja sam i do 2016. sam studirala na Univerzitetu u Cirihi. Nakon studija nisam odmah pronašla zaposlenje, pa sam se zbog toga prijavila na biro i dobijala dnevnice za nezaposlene. Sada sam dobila obavještenje. Osiguranje za nezaposlene sada želi da im vratim iznos od 3500 franaka. To objašnjavaju time što još uvijek ne živim 10 godina u Švajcarskoj, i time nisam ni imala pravo na dnevnicu za nezaposlene. Oni su to previdjeli kada su provjeravali moji zahtjev. U međuvremenu sam opet nezaposlena i sa svim naporima ne mogu da vratim novac. Šta mogu da učinim?

Mirjam Brunner: Podnesite molbu za oslobađanje od plaćanja. Osiguranje nezaposlenih Vas je tada kategorizovalo kao osobu oslobođenu doprinosa. Međutim, preduslov za to bi bilo prebivalište u Švajcarskoj od najmanje 10 godina. Zbog toga je zahtjev za povrat novca korektan. Međutim, možete da podnesete molbu za oslobađanje od plaćanja. Preduslovi za odobrenje molbe su bona fide i velike poteškoće u kojima se nalazite. Vi ste vjerovali da je osiguranje nezaposlenih korektno provjerilo vaš zahtjev i time imali dobru namjeru (bona fide). Velike poteškoće se odnose na to da živite u teškim materijalnim uslovima. Kantonalna služba će vaše prihode i rashode obračunati na osnovu Federalnog zakona o dodacima za AHV/IV. Ukoliko nema viška, kod Vas je riječ o teškim materijalnim uslovima. Mi Vam savjetujemo da podnesete molbu za oslobađanje od plaćanja.

1. decembar 2017

Beba je bolesna: mogu li da pomjerim porodiljsko?

Naše novorođeno dijete je bolesno i zbog toga mora da ostane još najmanje tri nedjelje u bolnici. Moj poslodavac mi je sada savjetovao da pomjerim trudničko bolovanje. Da li je to uopšte moguće?

Philip Thomas: Da, to je moguće. Pravo na trudničko bolovanje u normalnim okolnostima počinje na dan rođenja i završava se najkasnije nakon 14 nedjelja. Međutim, ako novorođenče ubrzo nakon rođenja mora da ostane barem tri nedjelje u bolnici, Vi kao majka možete da zahtijeva-

te da Vaše pravo na obeštećenje počne tek sa dolaskom djeteta kući. Takođe važi: ukoliko majka nakon rođenja djeteta ne može da radi, jer dijete mora da ostane u bolnici, riječ je o nenamjernom spriječavanju rada prema Članu 324 a OR. Poslodavac ovdje mora da nastavi sa isplaćivanjem plate, jer se boravak djeteta u bolnici, a time direktno i odsustvo majke sa posla, tretira kao bolest same majke.

Prilikom opomene poslodavca, da ćete u slučaju kašnjenja plate izostati s posla, savjetuje se da stupite u kontakt sa pravnom službom Unije svog regiona. Pravni savjetnik Vam može provjeriti solventnost firme i u slučaju prezaduženja firme posavjetovati Vas o daljim koracima koje treba da poduzmete. Osim toga se savjetuje da svako pismeno obraćanje poslodavcu sačuvate dokaz o tome. Npr. Ako mu pošaljete preporučeno pismo, sačuvajte cedulju u svojoj dokumentaciji.

2. novembar 2017

Izostala plata: mogu li da obustavim rad?

Prema mom radnom ugovoru poslodavac mi duguje platu na kraju mjeseca. Iako sam već prošle godine u više navrata dobijala platu sa zakašnjenjem, decembarska plata mi do danas nije isplaćena. Čuo sam da u slučaju izostanka plate može da se obustavi rad, a da se ipak dobije plata. Da li je to tačno?

Myriam Muff: Da. Prema propisima Federalnog suda posao u suštini može da se odbije, ukoliko poslodavac kasni za isplatom. Pritom pravo na platu ostaje, a da zaposleni nije u obavezi da nadoknadi propušteni rad. Međutim, treba biti oprezan kada su u pitanju manji iznosi (npr. ispod 200 franaka). U takvom slučaju postoji opasnost da sud naknadno neće uvažiti pravo na obustavu rada. Međutim, prije nego što izostanete sa posla, trebalo bi obavezno da barem jedno pismeno opomenete poslodavca i da mu date rok za isplatu od tri do pet dana. Uz to bi trebalo da poslodavcu najavite da ćete nakon tog roka obustaviti rad.

work, 19. januar 2018